

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам,

Професионално направление: 3.2. Психология

Образователна и научна степен
доктор

.....

РЕКТОР:

**(проф. д.ф.н. Анастас
Герджиков)**

Специалност: Психология

Срок на обучение: 6/8
(в семестри)

ДОКТОРСКА ПРОГРАМА ПО ПСИХОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО В ДЕТСКА И ЮНОШЕСКА ВЪЗРАСТ

Утвърден с протокол

Форма на обучение: Редовно,
Задочно, Самост. подготовка

№ 17 от 06.07.2021 г.
на Факултетния съвет на
ФФ

№ 12 от 14.07. 2021 г.
на Академичния съвет

АНОТАЦИЯ

Докторантската програма по Психология на развитието в детска и юношеска възраст има за цел да подготви висококвалифицирани кадри за работа в изследователска среда, в системата на образованието и в различни сфери на социалната практика. Учебната и изследователската работа в докторантската програма осигурява на докторантите фундаментални теоретико-методологически знания и важни професионални умения за приложно-практическа работа в областта на детското развитие, с широки възможности за професионална реализация в изследователски и образователни институции както и частния сектор – например училища, изследователски центрове, клиники, частни консултативни кабинети и др. По време на обучението си докторантите в програмата придобиват системни знания и практически умения за задълбочено изследване на развитието в детска и юношеска възраст, за психологична диагностика и работа с деца, юноши, с техните учители и семейства.

След успешно приключване на обучението, докторантите в програмата по Психология на развитието в детска и юношеска възраст защитават дисертационен труд и след това получават диплома за образователната и научна степен „доктор“. Въз основа на тази диплома те имат напълно правото да извършват научноизследователска и преподавателска дейност.

Подготовката на докторантите в програмата дава възможност да усвояване на широка база от знания, изследователска компетентност, критично мислене и умения за анализ на основните проблеми на децата и юношите в социалната мрежа на училището, семейството и връстниците, както и ресурсите за тяхното преодоляване: произход, специфика и принципи на интервенция. Програмата се базира на идеята за интеграция на теоретичните перспективи и емпиричните подходи за разбиране на детското развитие и поощрява както профилираната подготовка по посока на изследователска работа и академична кариера, така и към развитие на практически умения и компетентности за работа с деца, юноши и техните семейства. Докторантите са насърчавани да прилагат разбирането на психологическите принципи и към лични, социални и глобални въпроси, да използват многообразието на различните психологични школи, да развиват уменията за научна комуникация и успешно предаване на познанието както пред професионалната общност, така и през широката обща аудитория.

ЦЕЛИ НА ДОКТОРАНТСКАТА ПРОГРАМА ПО ПСИХОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО В ДЕТСКА И ЮНОШЕСКА ВЪЗРАСТ

Мисията на програмата по Психология на развитието в детска и юношеска възраст се определя от потребностите на съвременното общество и е съобразна с доминиращите психологически парадигми през XXI в., които насочват към университетско образование, което:

- осигурява изграждане на „общество на знанието“, съчетаващо в себе си най-оптималното съотношение между базисната широко профилна и специализираната психологическа подготовка;
- формира компетентност, учения и професионални качества на докторант за активна и самостоятелна професионална дейност;
- подготвя специалисти с експертни познания и практически умения за интегриране на различни психологически подходи при изследване и теоретизиране по въпросите на психология на развитието;
- подготвя докторантите за приобщаване към националните и световни постижения в психологическата наука и практика.

В съответствие с тази мисия са определени и следните **стратегически цели на програмата**:

- формиране на високообразовани и професионално квалифицирани кадри – преподаватели и експерти, изследователи и приложни специалисти със съвременни професионални знания и умения, с подходяща теоретико-приложна компетентност;
- изграждане на социално адаптивни специалисти в условията на непрекъснато развиващото се гражданско общество;
- формиране на докторантите в духа на водещите стандарти и критерии за високонаучна и приложно-практическа работа;
- създаване на умения за успешно сътрудничество на международно, национално и регионално равнище в областта на психологията;
- разработване на нови актуални и значими психологически въпроси в отговор на потребностите на обществото;
- повишаване на качеството на образованието, използване на възможностите на кредитната система и модулното обучение, стимулиране на ученето и саморегулацията през целия живот;

Целите на програмата по Психология на развитието в детска и юношеска възраст са формулирани и съобразени с установените държавни стандарти за качествено висше образование в областта на психологията и съобразно потребностите и интересите на българските граждани. Те са изведени и въз основа на ключовите постижения на съвременната психологическа наука и европейските норми и водещите критерии на международните психологически организации.

Тъй като постиженията на психологическата наука и практика набират огромна популярност през последните години и се превръщат във важен инструмент за управление и регулация на социалните взаимодействия и междуличностните взаимоотношения в социално-образователната и организационната среда, подготовката и качеството на обучението на всички докторанти в сферата на психологическата наука, включително и тези в

програмата по Психология на развитието в детска и юношеска възраст, са от първостепенно значение. Тяхното обучение и професионална подготовка са изцяло съобразени с европейските приоритети, които намират израз в инициативите за „Европейска диплома по психология“ (EuroPsy) и чрез Мрежата за повишаване на качеството на преподаването по психология във висшето образование (*Network for the enhancement of the teaching of psychology in European higher education*).

След приключване на обучението в програмата по Психология на развитието в детска и юношеска възраст, докторантите могат да се реализират професионално в различни сфери на образованието, социалната и образователната практика чрез изпълнението на следните **задачи**:

- приобщаване на докторантите чрез активното им участие в учебния, научноизследователския процес и работата на терен към националните и световните постижения на психологическата наука и практика;
- създаване на благоприятни условия за повишаване на степента на образование, квалификация и преквалификация на кадрите в сферата на детската и юношеската психология чрез включването им в продължаващо професионално обучение;
- приобщаване на докторантите към европейските стандарти и изисквания за професионална квалификация с цел увеличаване и разширяване на възможностите им за успешна и ползотворна образователна и професионална мобилност в рамките на Европейския съюз;
- запазване на високото качество и постигане на устойчивост в академичното обучение и професионалната подготовка на научния потенциал чрез задаване на ясни образователни критерии, насърчаване на творческите възможности и научното мислене и извършване на компетентна експертна оценка на постигнатите резултати.

Обучението в програмата по Психология на развитието в детска и юношеска възраст е насочено към:

- задълбочаване на теоретико-научната и специализираната подготовка в областта на психология на развитието и надграждане на специфични професионални знания и умения, ориентирани към успешно решаване на приложно-практически задачи в различни сфери на човешкото функциониране;
- изграждане на професионални ценности и нагласа на професионалното мислене и практическа реализация на кадрите от областта на психология на развитието;
- подготовка на висококвалифицирани кадри в съответствие с европейските стандарти и добрите образователни практики, както и съобразно целите на националната специфика и държавните приоритети в сферата на образованието и социалната практика;
- оценка, прогнозиране, планиране и реализиране на национални и регионални стратегии с психологическа насоченост, планиране и управление на професионалната дейност на психолозите в образователната и социалната практика, и реализиране на гъвкави механизми за своевременно информационно осигуряване на различните звена, структури и институции;
- изграждане на връзки и поддържане на активно взаимодействие между различните организационни и институционални структури, както и на партньорски взаимоотношения между различни възрастови, социални, етнически и професионални групи;
- осигуряване на знания за водещите стандарти и практики в професията, както и формиране на умения за адекватни социално-професионални контакти, организационно поведение и кариерно развитие;
- формиране на професионално-инструментални умения за планиране и реализиране на психологически изследвания в различни сфери на икономическия и социалния живот, както и административни и делови умения;
- подготовка на висококвалифицирани експерти и на специалисти с аналитико-изследователски способности;
- готовност и информационно–ресурсно осигуряване на психологическата дейност в различни социално-образователни институции;

- задълбочена подготовка за извършване на диагностика, анализ, прогноза и експертна оценка на личностното и познавателното развитие на;
- готовност за участие в консултативна и координационна дейност между различни институции по проблеми от областта на Психология на развитието в детска и юношеска възраст;
- осъществяване на взаимодействие между държавни, публични, частни и неправителствени институции при възникване на психологически проблеми и нужда от професионална психологическа помощ и подкрепа.

А. УЧЕБЕН ПРОЦЕС

Курс	Хорариум	Форма на оценка	ЕСТК
Задължителни дисциплини			
Курс „Проблеми на развитието в детска и юношеска възраст“ с полагане на докторантски минимум	60+0+30	И	10
Семинар по Психология на развитието в детска и юношеска възраст	0+30+0	И	5
Докторантски минимум по чужд език	30	И	5
Избираеми дисциплини			
Психодиагностика на развитието за напреднали	30+0+30	И	5
Арттехники в детска и юношеска възраст	30+0+30	И	5
Етнокултурни аспекти на развитието	30+0+30	И	5
Благополучие в юношеска възраст	30+0+30	И	5
Семейно консултиране	30+0+30	И	5
Лятна школа за докторанти	30+0+0	5	

Докторантите могат да избират и от всички докторантски курсове, които се предлагат в Специалност "Психология" в Софийския университет "Св. Климент Охридски", във Философски факултет, в другите факултети на Софийския университет, както и от други университети в България и в други страни на Европейското пространство за наука и висше образование.

Б. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Работа по дисертацията	ЕСТК
Написване на обзорната част от дисертационния труд	30
Изготвяне на теоретична рамка на емпирично изследване по дисертацията	10
Провеждане на емпирично изследване по дисертацията	10

Анализ на данните и подготовка на текст за представяне на резултатите. Писане на текст за анализиране на резултатите, дискусия и заключение	20
Подготовка на автореферат	10
Научноизследователска дейност	
Участие в изследователски проект (за всяка една година)	10
Работа по спечелен след конкурс индивидуален научен проект (за всяка една година)	10
Студия в българско издание с научно рецензиране, регистрирано в НАЦИД	15
Статия в българско издание с научно рецензиране, регистрирано в НАЦИД	10
Статия в списание рецензирано и индексирано в международни бази данни	15
Статия в списание рецензирано и индексирано в международни бази данни SCOPUS или Web of Science	30
Доклад (публикуван в пълен текст) в сборник от конференция с научно рецензиране	10
Участие в научна конференция	10
Участие в педагогическа дейност	
Водене на семинарни занятия (30 часа аудиторна натовареност)	15
Водене на семинарни занятия (15 часа аудиторна натовареност)	10
Тюторство (за 30 часа аудиторна натовареност)	10
Участие в ръководство на курсови работи	10
Изготвяне на една рецензия на дипломна работа	2,5
Други дейности	
Участие в катедрени комисии и др. административна работа	5
Участие в организиране на научни форуми към специалността	15
Научно отличие, награда, стипендия, спечелена след конкурс	10
Член на ФС (за една академична година)	15
Член на АС (за една академична година)	15

За целия срок на обучение: Брой ECTS - кредити: минимум 180

Учебният план е одобрен с решение на Катедра „Обща, експериментална, развитийна и здравна психология“, протокол № 11/29.06.2021